

Natuur

**‘Dingen
maken die
ook na mij
blijven’**

Max Dijkstra (28) was als kind al gefascineerd door het leven onder water. Nu maakt hij met zijn bedrijf ReefSystems kunstmatige riffen, die inmiddels op meerdere continenten beschadigde ecosystemen herstellen.

Marco Vlot

Max Dijkstra: ‘Bouwbedrijven zouden hun projecten natuurinclusief moeten maken.’

FOTO: FRISO KEURIS VOOR HET FD

Mijn ouders kochten in het jaar dat ik werd geboren een strandhuisje bij Wijk aan Zee en daar heb ik tot aan de puberteit elke zomer doorgebracht’, vertelt Max Dijkstra, oprichter van ReefSystems, dat onder meer kunstmatige riffen maakt. Aan het strand, waar hij met zijn broer uren speelde, zijn zijn fascinatie en liefde voor de zee en alles wat daar leeft ontstaan.

Jaren later, in zijn laatste jaar aan de kunstacademie, realiseerde Dijkstra zich dan ook dat hij na zijn afstuderen geen stoelen of lampen wilde maken. ‘Ik wilde dingen maken die er nog lang zijn nadat ik er niet meer ben en die al die tijd iets goeds doen voor de natuur.’ Dijkstra ging op onderzoek uit en kwam weer uit bij de zee.

‘Ik ontdekte dat de Noordzee heel erg lijdt onder het vissen met sleepnetten, die de bodem helemaal kapottrekken. Kunstmatige riffen zouden kunnen helpen met herstel.’ Nog tijdens zijn studie ontwikkelde hij daarom het Modular Sealife System (Moses) en vervolgens studeerde hij er cum laude op af. Het eerste en nog steeds belangrijkste product van zijn bedrijf was geboren.

‘Voor de leek lijkt Moses op een betonnen legoblok, maar dan iets complexer qua vorm’, legt Dijkstra uit. ‘Stel, je hebt een stuk zee waarvan de bodem door

visserij helemaal kapot is gemaakt. Dan blijft er een kale zandbodem over, waar niets meer groeit. Door een kunstmatig rif te plaatsen ontstaat een harde ondergrond waar koralen, mosselen, oesters en ander onderwaterleven op afkomt, om bijvoorbeeld hun eitjes te leggen.’ Dat trekt vervolgens weer nieuw leven aan.

Na zijn afstuderen ging Dijkstra aan de slag met een proefproject, in samenwerking met zijn alma mater en ARK Natuurontwikkeling. Maar het hebben van een bedrijf bleek al snel meer dan alleen maar ideeën bedenken en uitvoeren. Omdat van zakendoen weinig kwam, haalde hij jeugdvriend Jesse de Bont erbij. ‘Jesse en ik vullen elkaar goed aan’, vertelt Dijkstra. ‘Ik doe het creatieve, hij het zakelijke, en ik geloof dat we samen veel kunnen bereiken.’

Met De Bont aan boord besloot Dijkstra er vol voor te gaan, de baan die hij er altijd naast had gedaan, zegde hij op. ‘Dat was het moment dat het echt een bedrijf werd, in plaats van dat ik in mijn eentje blokken aan het gieten was.’

Een van de eerste dingen die de twee deden, was verhuizen naar Prodock. ‘Dat is de innovatiehub van de haven van Amsterdam. Hier zitten verschillende start-ups die iets met duurzaamheid doen en allemaal iets toevoegen aan de haven.’

Van de haven kreeg ReefSystems zijn eerste opdracht. ‘Ze gaven ons budget en zeiden: we zien graag een pilot hier in

Onderzoek

- Voor de ontwikkeling van de kunstmatige riffen ging Max Dijkstra te rade bij onder andere de Marine Animal Ecology Group van Wageningen University.

- Behalve in Nederland zijn de kunstmatige riffen van ReefSystems ook te vinden in Kenia en Panama.

het havengebied. Vandaar is het balletje gaan rollen.’ Inmiddels lopen er projecten op drie continenten. ‘In november plaatsen we ons grootste project tot nu toe, in samenwerking met bouwbedrijf Heijmans en ingenieursbureau Arcadis. Zij versterken de Lauwersmeerdijk, waarbij van meerdere leveranciers, waaronder wij, producten worden geplaatst. Dat moet de ecologische motor van de Waddenzee worden.’

Dijkstra hoopt met ReefSystems in de toekomst te kunnen bijdragen aan het natuurinclusief maken van de bouwsector. ‘Denk bijvoorbeeld aan een kunstmatig rif dat in een bouwproject wordt geïntegreerd, zoals bij een dijkversterking of een windmolenpark op zee.’ Daarvoor moet echter nog wel een cultuuromslag in de bouw plaatsvinden, meent hij.

Wat hij graag zou zien, en waar de markt volgens hem ook naartoe gaat, is dat de ecologische impact van een project een belangrijk onderdeel ervan wordt. ‘Dus dat een bouwbedrijf dat een natuurinclusief voorstel doet een grotere kans heeft om een aanbesteding binnen te halen. Als dit de standaard wordt, maken we een serieuze impact en kunnen we ook echt bereiken waar we voor werken.’

Marco Vlot is nieuwsredacteur bij Het Financieele Dagblad.

‘VOOR DE LEEK LIJKT HET KUNSTMATIGE RIF OP EEN BETONNEN LEGOBLOK’